

เริ่มครั้งที่ ๖

(๒๘ ก.พ. ๖๕)

อุทธรณ์ - ฎีกา

- ▶ **อุทธรณ์** มาตรา ๑๙๓ - ๒๑๕
- ▶ **ฎีกา** มาตรา ๒๑๖ - ๒๒๕

หลักการอุทธรณ์

มาตรา ๑๙๓

๑. อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้นได้ เว้นแต่จะถูกห้ามอุทธรณ์ / ที่สุด
๒. อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ (หรือศาลอุทธรณ์ภาค)
๓. อุทธรณ์จะมีทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
๔. การอุทธรณ์ต้อง ระบุข้อเท็จจริงโดยย่อ หรือข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง

ฎ.๔๙๕๒/๒๘ ฎีกาต้องชัดเจน จะถือเอาคำพิพากษาของศาลชั้นต้นเป็นฎีกาไม่ได้ เพราะเท่ากับไม่ได้โต้แย้งว่าคำพิพากษาของ ศาล.ไม่ชอบอย่างไร

หลักการอุทธรณ์

ข้อสังเกต คำสั่งบางเรื่องเป็นอำนาจของศาลชั้นต้นโดยเฉพาะ
อุทธรณ์ ไม่ได้

๑. คำสั่งออกหมายจับ หมายค้น (ฎ.๔๗๙/๕๕ ,๒๘๕๓/๕๙)
๒. คำสั่งกำหนดเงินรางวัลทนายความ (ฎ.๑๖๔๐๘/๕๕)
๓. ตุลาพยาธิในการรับรองอุทธรณ์หรือฎีกา (ฎ.๑๘๗/๔๒)
๔. คำสั่งในชั้นฝากขัง (ฎ.๑๑๓๕๖/๕๗)

หลักการอุทธรณ์

ผู้มีสิทธิอุทธรณ์

๑. โจทก์
๒. โจทก์ร่วม
๓. จำเลย

หลักการอุทธรณ์

ข้อสังเกต

- ก. โจทก์ร่วมอุทธรณ์ได้เฉพาะข้อหาที่โจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายเท่านั้น
- ฎ.๒๓๓๐/๔๘ ศาลอนุญาตให้ผู้เสียหายเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับอัยการ โดยไม่ได้ระบุว่าให้เป็นโจทก์ร่วมในฐานะใด ต้องถือว่าอนุญาตให้เป็นโจทก์ร่วมในฐานะที่ผู้เสียหาย โจทก์ร่วมจึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์ในข้อหาที่มีได้เป็นผู้เสียหาย

หลักการอุทธรณ์

ข้อสังเกต

- บ. **ผู้เสียหาย** เพียงแต่ยื่นคำร้องขอให้ชุดใช้คำสั่งใหม่ทดแทนเป็นผู้ร้องในคดีส่วนแพ่งตามป.วิอาญา ม.๔๔/๑ ว.๒ ไม่ได้เป็นโจทก์ร่วมฎีกาไม่ได้ (ฎ.๑๐๘๖/๕๘ และ ๑๙๑๗/๕๙)
- ค. **นายจำเลย** ถ้ายื่นอุทธรณ์หรือจะลงชื่อในอุทธรณ์ ใบแต่งตั้งนายต้องให้สิทธิอุทธรณ์ด้วย (ฎ.๓๕๖๙๖/๖๐)

หลักการอุทธรณ์

ข้อสังเกต

- ง. **จำเลย** ในคดีที่ศาลสั่งปรับนายประกัน ถ้าจำเลยมิใช่ผู้ประกันจึงไม่ใช่คู่สัญญากับศาล จึงไม่ต้องรับผิดชอบหรือถูกบังคับตามสัญญาปรับตาม ม.๑๑๙ ว.๑ จำเลยจึงไม่มีสิทธิขอให้ลดหรือลดค่าปรับและเมื่อศาลสั่งอย่างไรแล้วจำเลยก็ไม่มีสิทธิอุทธรณ์ (ฎ.๔๒๑๐/๕๙)

▶ **แม้จะเคยแถลงไม่ติดใจอุทธรณ์ก็ไม่ตัดสิทธิอุทธรณ์**

ฎ. ๓๐๒/๙๕ แม้จำเลยจะเคยยื่นคำร้องว่าไม่ขออุทธรณ์

คำพิพากษาศาลชั้นต้น แต่กลับยื่นอุทธรณ์ ก็ห้ามกฎหมายใดตัดสิทธิ
ห้ามอุทธรณ์ไม่

มาตรา ๑๙๓ ทวิ

มาตรา ๑๙๓ ทวิ

หลัก ห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง

๑. ห้าม**คู่ความ**อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง

๒. คดีที่มี**อัตราโทษ**อย่างสูงจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน
หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๙๓ ทวิ

ข้อยกเว้น จำเลยอุทธรณ์ได้ แต่โจทก์ยังถูกห้าม ถ้า

- (๑) จำเลยถูกจำคุกหรือกักขังแทนโทษจำคุก
- (๒) จำเลยถูกจำคุกแต่รอการลงโทษ
- (๓) จำเลยถูกรอการกำหนดโทษ
- (๔) จำเลยถูกปรับเกิน ๑,๐๐๐ บาท

มาตรา ๑๙๓ ทวิ

▶ **ข้อสังเกต**

- ก. ดูอัตราโทษ**ข้อหาตามฟ้อง** หรือ**ตามที่บรรยายฟ้อง**ว่าต้องห้ามหรือไม่
ไม่ใช่ข้อหาความผิดที่พิจารณาได้ความ (๓๒๓๑/๓๖ , ๓๓๐๒/๕๒)
- ข. ถ้าฟ้องต้องห้ามแต่ทางพิจารณาได้ความมีอัตราโทษไม่ต้องห้าม
ก็ยังถือหลักเดียวกันว่าต้องห้าม

มาตรา ๑๙๓ ทวิ

▶ ข้อสังเกต

ฎ.๒๐๖๓/๔๙ ฟ้องขอให้ลงโทษตาม ม.๓๕๘ และ ๓๖๒ แม้ทางพิจารณาข้อเท็จจริงจะได้ความเป็น ๓๕๙(๔) และ ๓๖๕(๒) แต่เป็นเรื่องที่โจทก์ไม่ประสงค์จะลงโทษ ไม่สามารถลงโทษได้เพราะเกินคำฟ้อง จึงยกฟ้อง จึงต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ตาม ป.วิอาญา ม.๑๙๓ ทวิ

▶ ข้อสังเกต

ค. คำขอท้ายฟ้องระบุเกินกว่าข้อหาตามคำบรรยายฟ้อง ซึ่งไม่สามารถลงโทษเกินกว่าข้อหาในคำบรรยายฟ้องได้ การพิจารณาว่าต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงหรือไม่ต้องดูจากข้อหาตามที่บรรยายฟ้อง จะดูข้อหาตามคำขอท้ายฟ้องไม่ได้ (ฎ.๓๑๒๓/๖๐)

ฎ.๔๙๔/๕๑ ฟ้องขอให้ลงโทษฐานลักทรัพย์เหตุฉกรรจ์ตาม ม.๓๓๕ แต่ไม่ได้บรรยายฟ้องเหตุฉกรรจ์ คงลงโทษได้ตาม ม.๓๓๕ ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๓ปีและปรับไม่เกิน ๖พัน จึงต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง (ฎ.๓๑๑๙/๕๘) (ฎ.๕๙๒๐/๖๒ ม.๒๖๔กับ ๒๖๕)

มาตรา ๑๙๓ ทวิ

▶ ข้อสังเกต

๑. ต้องพิจารณาจำเลยเป็นรายบุคคล หากจำเลยคนใดไม่ถูกลงโทษ
ข้างต้นก็ยังคงห้ามอุทธรณ์
๒. **ถ้าไม่ใช้การอุทธรณ์โต้แย้งประเด็นแห่งคดีโดยตรงแม้คดีนั้น**
อัตราโทษจะไม่ถึงตาม ม.๑๙๓ ทวิ **ก็ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ใน**
ปัญหาข้อเท็จจริง เช่น **อุทธรณ์คำสั่งศาลที่ให้งดสืบพยาน**

- ฎ. ๑๙๒๗/๓๗** โจทก์อุทธรณ์ว่าคำสั่งสืบพยานโจทก์ไม่ชอบ
เป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงที่**ไม่เกี่ยวกับประเด็นแห่งคดี**
ไม่ต้องห้ามตาม ม.๑๙๓ ทวิ

๓. **คดีร้องขอคืนของกลาง** ไม่ต้องดูคดีเดิมว่าอัตราโทษเท่าไรจึง
ไม่อยู่ในบังคับ ม.๑๙๓ ทวิ ที่จะต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง

ฎ. ๒๑๑/๐๔ (ป) คดีร้องขอคืนของกลาง ศาลแขวงยกคำร้อง
ผู้ร้องย่อมมีสิทธิอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง

ฎ.๑๐๒๕/๒๒ บุคคลภายนอกร้องขอคืนของกลาง ไม่มีกฎหมาย
จำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ฎีกา แม้ ศต.และ ศอ.ยกคำร้อง
ผู้ร้องก็มีสิทธิฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

▶ **แต่ถ้าเป็นการอุทธรณ์เกี่ยวกับการรับของกลางโดยตรง** เช่นอุทธรณ์ให้
รับหรือไม่รับของกลาง อยู่ในบังคับ ม.๑๙๓ ทวิ (เทียบ ฎ.๕๖๒/๓๘)

๔. **ละเมิดอำนาจศาล** ไม่อยู่ในบังคับต้องห้ามอุทธรณ์ฎีกา

คร. ๑๙๒๖/๔๘ บทบัญญัติเรื่องละเมิดอำนาจศาลเป็นบทบัญญัติ
พิเศษที่ไม่เกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดอาญาทั่วไป จึงไม่อยู่ใน
บังคับของข้อจำกัดเกี่ยวกับการอุทธรณ์ฎีกาตาม ป.วิอาญา

▶ **กรณีฟ้องหลายข้อหา**

๑. ถ้าหลายกรรมหลายบท เรียงกระทงลงโทษ ต้องพิจารณา

รายกระทงความผิด โดยต้องดูอัตราโทษแต่ละกรรม

ถ้ากระทงใดอัตราโทษถึงก็ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง

(ฎ.๕๖๘/๔๔)

▶ **กรณีกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท** ให้ดูอัตราโทษของบทที่หนักที่สุด
ว่าต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงหรือไม่

ฎ.๖๗๙๔/๖๑ กรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท หากบทหนักไม่ต้องห้าม
ถือว่าทุกบทไม่ต้องห้าม

ข้อสังเกต

๑. หาก**ผู้เสียหายขอเข้าเป็นโจทก์ร่วม** แม้จะฟ้องเป็นกรณีเดียว

ผิดกฎหมายหลายบท แต่ถ้า**เป็นผู้เสียหายเฉพาะบทบาที่**ต้องห้าม

โจทก์ร่วมก็ไม่มีสิทธิอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง (ฎ.๗๕๓๐/๕๕)

ฎ.๒๓๐๖/๖๐ ฟ้องร้องโจทก์ประชาชนตาม พ.ร.ก.การกู้ยืมฯ และร้องโจทก์ แต่โจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายเฉพาะข้อหาโจทก์ที่อัตราโทษต้องห้าม แม้บทหนักจะไม่ต้องห้ามโจทก์ร่วมก็ไม่อาจอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงได้

▶ ข้อสังเกต

๒. กรณีฟ้อง**ลักทรัพย์หรือรับของโจร** มิใช่กรณีเดียวผิดกฎหมายหลายบท

สิทธิในการอุทธรณ์แยกกันพิจารณาแต่ละข้อหา (ฎ.๔๐๐๗/๓๕)

ฎ.๒๓๖/๓๖ ฟ้องลักทรัพย์หรือรับของโจรตาม ม.๓๓๔ กับ ม.๓๕๒ เมื่อ ม.๓๓๔ มีอัตราโทษต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง แต่ ม.๓๕๒ อัตราโทษไม่ต้องห้าม ถ้าศาลยกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงฐานรับของโจรได้ ส่วนลักทรัพย์ต้องห้าม

▶ **ข้อสังเกต**

ข้อต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง มาตรา ๑๙๓ ทวิ
ใช้บังคับกับการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งใน **ชั้นได้สวนมูลฟ้องด้วย**
เพราะ มาตรา ๑๗๐ ให้โจทก์อุทธรณ์ฎีกาได้ตามบทบัญญัติว่าด้วย
ลักษณะอุทธรณ์ฎีกา (ฎ.๓๕๕๖/๒๗ , ๓๐๖๒/๓๒)

▶ **ข้อสังเกต** การที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกเยาวชน แต่
เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นส่งจำเลยไปฝึกอบรมแทน ถือว่าไม่ได้
ต้องคำพิพากษาให้จำคุก เพราะการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน
ไม่ใช่โทษ ไม่เข้าข้อยกเว้นตาม ม.๑๙๓ ทวิ (๑) -(๔)
(ฎ.๙๖๔๘/๕๙ และ ๔๑๓/๖๑)

มาตรา ๑๙๓ ตีร

มาตรา ๑๙๓ ตีร คดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๙๓ ทวิ ถ้า... ก็อุทธรณ์ได้

๑. ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณา หรือลงชื่อในคำพิพากษา หรือทำความเห็นแย้ง
 - ๑.๑ พิจารณาว่าข้อความที่ตัดสินเป็นปัญหาสำคัญควรสู่ศาลอุทธรณ์ และ
 - ๑.๒ อนุญาตให้อุทธรณ์
๒. อัยการสูงสุดหรืออัยการที่ได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุด ลงลายมือชื่อรับรองว่ามีเหตุอันควรที่ศาลอุทธรณ์จะได้วินิจฉัย

มาตรา ๑๙๓ ตีร

ข้อสังเกต

๑. การขออนุญาตจะขอเองโดยตรง หรือยื่นต่อศาลชั้นต้น พร้อมอุทธรณ์และขอให้ศาลส่งไปให้ผู้พิพากษาที่จะขออนุญาตก็ได้ (เป็นไปตามป.วิแพ่ง ม. ๒๒๔ วรรคท้าย ประกอบ ป. วิชาญา ม. ๑๕)
๒. ส่วนการขอให้อัยการสูงสุดรับรองต้องไปดำเนินการเอง จะขอให้ศาลส่งไม่ได้ (ฎ.๒๑๕๔/๔๐)

มาตรา ๑๙๓ ตีร

ข้อสังเกต (ต่อ)

๓. ผู้พิพากษาที่จะอนุญาตแม้จะย้ายไปอยู่ศาลอื่นก็อนุญาตได้ (ฎ.๓๐๙๔/๓๙) แต่ตอนอนุญาตต้องยังเป็นผู้พิพากษาอยู่
๔. การอนุญาตหรือไม่ เป็นดุลยพินิจเด็ดขาดเฉพาะตัว เมื่อสั่งแล้วอุทธรณ์ไม่ได้ (ฎ.๑๘๗/๔๒)
๕. เมื่ออนุญาตแล้วก่อให้เกิดสิทธิในการอุทธรณ์แล้วจึงเพิกถอนไม่ได้ (ฎ.๖๕๙/๔๑)

๖. การขออนุญาตไม่จำเป็นต้องระบุชื่อผู้พิพากษา (ฎ.๖๒๔/๔๒)
๗. ต้องขอกภายในระยะเวลาที่ยื่นอุทธรณ์ (ฎ.๖๘๒๖/๔๑)
ถ้าขอกภายในกำหนดแล้วแม้จะอนุญาตเมื่อพ้นกำหนดแล้วก็ชอบที่จะอุทธรณ์ได้ (ฎ.๓๐๙๔/๓๙)
๘. แม้เคยยื่นอุทธรณ์แล้วศาลไม่รับ หากยังอยู่ในระยะเวลาที่ยื่นอุทธรณ์ก็ขออนุญาตหรือรับรองได้ (คร.๑๑๗๘/๔๔)

๙. การอนุญาตเมื่อก่อนต้องระบุทั้งสองอย่างคือ ๑. ข้อความที่ตัดสิน
เป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลอุทธรณ์ และ ๒.อนุญาตให้อุทธรณ์
แต่ฎีกาหลัง ๆ ไม่เคร่งครัด เพียงแค่ “อนุญาตให้โจทก์อุทธรณ์
ในปัญหาข้อเท็จจริง” ไม่ได้ระบุว่า “ข้อความที่ตัดสินเป็น
ปัญหาสำคัญ” ก็ถือว่าเป็นการอนุญาตแล้ว (ฎ.๑๕๔๕๑/๕๗)
๑๐. การขออนุญาต นำ ป.วิแพ่ง ม.๒๒๔ ว.ท้าย มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๑๑. แม้ผู้พิพากษาจะเคยไม่อนุญาต หรือ อสส. จะเคยไม่รับรอง
ก็สามารถขอจากอีกฝ่ายได้ (ฎ.๖๕๙/๔๑)
๑๒. ผู้พิพากษาที่สืบพยานประเด็น ทำแทนตามที่ได้รับมอบหมาย
ไม่ใช่ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณา จึงไม่มีอำนาจอนุญาต (ฎ.๓๔๒๐/๓๘)
๑๓. ผู้พิพากษาที่ส่งอนุญาตขยายเวลาอุทธรณ์ ไม่ใช่ผู้พิพากษา
ที่นั่งพิจารณาคดีนั้น (ฎ.๕๕๑๕/๔๕)

๑๔. ผู้ช่วยผู้พิพากษาที่ไม่มีอำนาจพิจารณาคดี แม้จะขึ้นนั่งพิจารณา และลงชื่อในรายงานฯ ก็ไม่ใช่ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีนั้น จึงไม่มีอำนาจสั่งคำร้องขออนุญาต (ฎ.๗๓๕๒/๕๐)

เมื่อขอให้ผู้ช่วยฯอนุญาต ศต.ไม่ส่งคำร้องจึงชอบแล้ว

๑๕. ถ้าขออนุญาตมา ผู้พิพากษานั้นต้องสั่ง โดยจะอนุญาตหรือไม่อนุญาต ก็เป็นดุลยพินิจ จะสั่งรวมอย่างเดียวไม่ได้ มิฉะนั้นจะเป็นการสั่งโดยผิดหลง และเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ไม่ชอบ (ฎ.๘๑๓๖/๕๗)

มาตรา ๑๙๔

▶ มาตรา ๑๙๔

ฎ.๙๙๐/๓๖ ถ้าข้อเท็จจริงที่ ศต.ฟังมาไม่พอกแก่การวินิจฉัย ศาลอุทธรณ์
รับฟังข้อเท็จจริงใหม่เพิ่มเติมได้

ฎ.๑๔/๕๒ คดีที่ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลอุทธรณ์
วินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงต่างจากศาลชั้นต้นได้

มาตรา ๑๙๕

▶ มาตรา ๑๙๕ การอุทธรณ์ข้อกฎหมาย

๑. ข้อกฎหมายที่อุทธรณ์ต้องกล่าวโดยชัดเจนเป็นข้อที่

๒. ยกขึ้นว่ากล่าวกันมาในศาลชั้นต้น

ข้อยกเว้น ยกขึ้นอ้างได้แม้จะไม่ได้ยกขึ้นในศาลชั้นต้น

๑. ข้อ กม. เกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อย

๒. ข้อ กม. เกี่ยวด้วยการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติว่าด้วยอุทธรณ์

ข้อสังเกต

ม.๑๙๕ ว.๒ เฉพาะข้อกฎหมาย ส่วนข้อเท็จจริง ก็ต้องยกขึ้นว่ากล่าวกันมาในศาลชั้นต้นเช่นเดียวกัน แต่เป็นไปตาม ป.วิแพ่ง ม.๒๒๕ ประกอบ ป.วิอาญา ม.๑๕ (ฎ.๙๐๐/๐๙ ญ.)

กรณีจำเลยให้การรับสารภาพแล้วอุทธรณ์

ข้อสังเกต

กรณีจำเลยให้การรับสารภาพแล้วอุทธรณ์

๑. ถ้าไม่มีสืบประกอบ อุทธรณ์ว่าไม่ได้กระทำความผิดหรือไม่ต้องรับโทษไม่ได้ เป็นข้อเท็จจริงที่ไม่ได้วางกล่าวกันมาใน ศต. ตาม ป.วิแพ่ง ม.๒๒๕ ประกอบ ป.วิอาญา ม.๑๕ (ฎ.๘๖๐๕/๕๙)
๒. ถ้าสืบประกอบ

กรณีจำเลยให้การรับสารภาพแล้วอุทธรณ์

๒. ถ้าสืบประกอบ

- ๒.๑ อุทธรณ์ว่าไม่ได้กระทำความผิดหรือไม่ต้องรับโทษไม่ได้ เป็นข้อเท็จจริงที่ไม่ได้วางกล่าวกันมาใน ศต. ตาม ป.วิแพ่ง ม.๒๒๕ ประกอบ ป.วิอาญา ม.๑๕
- ๒.๒ อุทธรณ์ว่า พยานหลักฐานไม่พอฟังว่าจำเลยทำผิดตามฟ้อง / สืบไม่สมฟ้อง เป็นอุทธรณ์ข้อเท็จจริงที่ได้ยกขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้ว ใน ศต. ได้ (ฎ.๓๗๕๙/๖๓)

▶ ข้อสังเกต

คดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง แม้ศาลอุทธรณ์จะวินิจฉัยให้
ก็เป็นกรณีที่เป็นข้อเท็จจริงที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาในศาลอุทธรณ์
ต้องห้ามฎีกา

ฎ.๑๖๗๕/๒๙ คดีต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลชั้นต้นรับและ
ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยให้ยอมไม่ชอบ จึงไม่มีข้อเท็จจริงที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาใน
ศาลอุทธรณ์โดยชอบ แม้โจทก์จะฎีกาโดยมีผู้พิพากษาอนุญาต ก็ฎีกาไม่ได้

มาตรา ๑๙๖

▶ มาตรา ๑๙๖

๑ ห้ามอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวน

๒. จะอุทธรณ์ได้ต้องมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในประเด็นสำคัญ **และ**
อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นด้วย

มาตรา ๑๙๖

▶ คำสั่งระหว่างพิจารณา

๑. คำสั่งที่ศาลสั่งหลังจากที่รับฟ้องไว้ แต่ต้องก่อนมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในประเด็นสำคัญ

๒. สั่งแล้วไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวน

ฎ.๗๘๒๖/๕๙ คำสั่งจำหน่ายคดีเป็นคำสั่งที่ทำให้คดีเสร็จจากศาล
ดังนั้นคำสั่งเพิกถอนการจำหน่ายคดีเป็นคำสั่งที่เกิดขึ้นหลังจาก
จำหน่ายคดีจึงไม่เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา

▶ คำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราว เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวนเพราะเป็นเพียงคำสั่งให้จำหน่ายคดีชั่วคราว (ฎ.๓๒๓๗/๕๖)

▶ คำสั่งไม่อนุญาตให้โจทก์แก้ฟ้อง เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาที่ไม่ทำให้คดีเสร็จสำนวน ต่างกับคดีแพ่งจะเป็นคำสั่งไม่รับคำคู่ความอุทธรณ์ได้ตาม ป.วิแพ่ง ม.๒๒๗, ๒๒๘ (ฎ.๕๗๕/๙๕)

และไม่ต้องโต้แย้งคำสั่งไว้ตาม ป.วิแพ่ง (ฎ.๕๓๒/๕๘)

▶ คำสั่งไม่รับฟ้องจำเลยบางคน ไม่เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา

(ฎ.๑๐๒๐/๑๘)

▶ คำสั่งศาลชั้นต้นหลังมีคำพิพากษาไม่เป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา และหลังจาก ศต.รับอุทธรณ์แล้ว คำสั่ง ศอ.จะเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาของ ศอ.

▶ การอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณา

๑. ต้องอุทธรณ์ภายหลังศาลมีคำพิพากษาแล้ว และ

๒. ต้องอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งในประเด็นสำคัญแห่งคดีด้วย

ฎ.๖๑๘๗/๖๒ จำเลยอุทธรณ์เพียงว่าที่ ศต.ยกคำร้องขอถอนคำให้การเป็นการตัดสิทธิจำเลยในการต่อสู้คดีทำให้ข้อเท็จจริงไม่เพียงพอแก่การวินิจฉัยเป็นการไม่ชอบ เมื่อไม่ได้อุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาที่ลงโทษ จึงไม่ชอบตาม ม.๑๙๖

มาตรา ๑๙๘

▶ แก้ไขเพิ่มเติมอุทธรณ์

๑. ถ้าแก้โดยเพิ่มประเด็นจากอุทธรณ์ ต้องแก้ภายในกำหนด
ระยะเวลาอุทธรณ์ (ฎ.๒๗๘๗/๕๑)
๒. แก้โดยเพิ่มคนที่อุทธรณ์ก็ต้องภายในกำหนด (ฎ.๗๑๒๗/๕๐)

มาตรา ๑๙๘

▶ มาตรา ๑๙๘

พรรคหนึ่ง ยื่นต่อศาลชั้นต้น ในกำหนด ๑ เดือนนับแต่อ่านหรือถือว่า
อ่านให้คู่ความฝ่ายที่อุทธรณ์ฟัง

ระยะเวลาขอขยายได้ ตาม ป.วิแพ่ง ม.๒๓ ประกอบ ป.วิอาญา ม.๑๕
ข้อสังเกต ทนายขอขยายได้ แต่ทนายไม่มีอำนาจดำเนินคดีในชั้น
อุทธรณ์ขอขยายไม่ได้ (ฎ.๓๕๙๖/๖๐)

มาตรา ๑๙๘

▶ มาตรา ๑๙๘

วรรคสาม จำเลยที่ต้องรับโทษจำคุกหรือโทษหนักกว่าอุทธรณ์

๑. ถ้าจำเลยไม่ได้ถูกคุมขัง
๒. ต้องแสดงตัวต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะยื่นอุทธรณ์

วรรคสี่ ยกเว้นไม่ใช้กับจำเลยที่รอกการลงโทษ หรือรับโทษครบถ้วนแล้ว

มาตรา ๑๙๘ วรรค ๓ และ ๔

▶ การแสดงตนของจำเลยขณะยื่นอุทธรณ์

▶ หลักต้องแสดงตน

๑. ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก หรือสถานหนักกว่านั้น
๒. จำเลยไม่ได้ถูกคุมขัง

▶ ข้อยกเว้นที่ไม่ต้องแสดงตน

๑. ศาลรอกการลงโทษ
๒. จำเลยไม่ไม่ได้ถูกคุมขัง

มาตรา ๑๙๘ วรรค ๓ และ๔

▶ ข้อสังเกต

จำเลยอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ขยายระยะเวลาอุทธรณ์ จำเลยก็ต้องมาแสดงตนขณะยื่นอุทธรณ์ด้วย (ฎ.๕๖๒๓/๖๒)

มาตรา ๑๙๘ ทวิ

▶ มาตรา ๑๙๘ ทวิ

๑. อุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันฟังคำสั่ง

๒. คำสั่งศาลอุทธรณ์ที่ยื่น / ให้รับอุทธรณ์ เป็นที่สุด

ฎ.๗๓๕/๓๐ คำสั่งศาลอุทธรณ์ที่ยื่นตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้น แม้จะอ้างเหตุผลในการปฏิเสธต่างกับ ศต. ก็เป็นที่สุด (ฎ.๗๓๕/๓๐)

ฎ.๓๗๒๘/๖๑ ศต. ยกคำร้องขอขยายเวลาอุทธรณ์ จำเลยอุทธรณ์ ศต. สั่งไม่รับเพราะจำเลยไม่มาแสดงตน จำเลยอุทธรณ์คำสั่งไม่รับ ศอ. ยื่น ย่อมเป็นที่สุด

▶ **ฎ.๑๐๙๗/๖๓** ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับเกิน ๑๕ วัน ศอ.มีคำสั่งให้ยกคำร้อง ก็เป็นที่สุด (ไม่จำเป็นต้องเป็นคำสั่งไม่รับเพราะกรณีเนื้อหาเท่านั้น)

ฎ.๙๐๐๕/๕๙ ศต.สั่งอุทธรณ์ว่าให้ยื่นอุทธรณ์เข้ามาใหม่ภายใน ๗ วัน โดยใช้แบบพิมพ์ให้ถูกต้อง มิฉะนั้นไม่รับอุทธรณ์ เมื่อครบกำหนดไม่ยื่นจึงถือว่าไม่รับอุทธรณ์ตามที่สั่งไว้ เมื่อศาลอุทธรณ์สั่งยื่นตามคำสั่ง ศต. จึงถึงที่สุด

มาตรา ๑๙๙

▶ มาตรา ๑๙๙

๑. ผู้อุทธรณ์ที่ต้องขังหรือจำคุกอยู่ในเรือนจำ
๒. ยื่นอุทธรณ์ต่อพัสติภายในกำหนดอายุอุทธรณ์ได้
๓. ให้พัสติออกใบรับให้ และรีบส่งอุทธรณ์ไปยัง ศต.
๔. แม้มาถึงศาลเกินกำหนดแต่ความชักช้ามิใช่ความผิดของผู้อุทธรณ์ถือว่ายื่นภายในกำหนด

มาตรา ๒๐๐

- ▶ **การส่งสำเนาอุทธรณ์** ให้ศาลส่งสำเนาอุทธรณ์ให้อีกฝ่ายหนึ่งแก่ ภายใน ๑๕ วัน
๑. เป็นหน้าที่ศาล ศาลจะสั่งให้โจทก์นำส่งไม่ได้ (ฎ.๓๔๗๘/๒๔)
 ๒. ถ้ามีโจทก์ร่วมต้องสั่งให้โจทก์ร่วมแก้ด้วย (ฎ.๓๑๘/๔๙)
 ๓. ต้องสั่งให้แก้ ถ้าส่งมาให้ทราบถือว่าไม่ชอบ ต้องถูกเพิกถอน (ฎ. ๑๙๒๗/๓๗)
 ๔. คดีอาญาแผ่นดินสั่งให้ไม่ได้เพราะตาย ส่งไปให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาต่อไป (ฎ.๑๒๔๔/๐๔ ป.)

มาตรา ๒๐๒ การถอนอุทธรณ์

มาตรา ๒๐๒ การถอนอุทธรณ์

๑. ผู้อุทธรณ์มีอำนาจยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์
๒. ต้องทำเป็นคำร้อง
๓. ต้องถอนก่อนอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์
๔. การสั่ง//
 - ๔.๑ ถ้าถอนก่อนส่งสำนวนไปศาลอุทธรณ์ให้ศาลชั้นต้นเป็นผู้สั่ง
 - ๔.๒ ถ้าส่งสำนวนไปแล้วจะยื่นต่อศาลอุทธรณ์ หรือยื่นต่อศาลชั้นต้นเพื่อสั่งให้ศาลอุทธรณ์สั่ง

ฎ.๑๙/๕๑ หากส่งสำนวนให้ศาลอุทธรณ์จนพิจารณาเสร็จแล้วส่งคืนศาลชั้นต้นเพื่ออ่านคำพิพากษา หากถอนช่วงนี้ก็ต้องถือว่าส่งสำนวนไปศาลอุทธรณ์แล้วต้องให้ศาลอุทธรณ์สั่ง

ฎ.๑๗๓/๘๓ แม้จะยื่นถอนในระหว่างสำนวนอยู่ศาลชั้นต้น ซึ่งศาลชั้นต้นมีอำนาจสั่ง แต่เมื่อศาลชั้นต้นส่งให้ศาลสูงสั่ง ศาลสูงก็สั่งได้เพราะเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดอำนาจพิเศษให้ศาลชั้นต้นสั่งแทน

▶ ผลของการถอนอุทธรณ์

๑. ถ้าอีกฝ่ายไม่อุทธรณ์ คำพิพากษาศาลชั้นต้นเด็ดขาดเฉพาะผู้ถอน ดังนั้นจึงยื่นอุทธรณ์อีกไม่ได้แม้จะอยู่ในระยะเวลาอุทธรณ์ก็ตาม (ฎ.๒๐๖/๑๒ ป.)

๒. ถอนอุทธรณ์โดยมีเงื่อนไข

ฎ.๗๗๔/๐๓ ถอนอุทธรณ์เพื่อให้ออกหมายจำคุกถึงที่สุดทันการอภัยโทษ โดยมีเงื่อนไขว่าถ้าอีกฝ่ายอุทธรณ์ก็ไม่ถอน จึงอนุญาตให้ถอนไม่ได้

ฎ.๒๕๘/๐๓ ป. ถอนอุทธรณ์ชั่วคราวเพื่อไปจัดทำยื่นใหม่

เมื่ออนุญาตแล้วมีสิทธิยื่นใหม่ภายในอายุความ

๓. คดีตาม ม.๒๔๕ แม้จะถอนอุทธรณ์แล้วศาลชั้นต้นก็ยังมีหน้าที่ต้องส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์ (ฎ.๒๒๕๘/๑๘ ป.)

๔. ถอนอุทธรณ์แล้วออกหมายจำคุกคดีถึงที่สุดมีผลผลย้อนหลัง

ไปถึงวันที่ครบกำหนดยื่นอุทธรณ์ ตาม ป.วิแพ่ง ม.๑๔๗

ประกอบ ...(ฎ.๖๕๒๐/๖๒)